
Πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα 2016

Ετήσια έκθεση του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή εφαρμόζουν τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα που έχουν στην κατοχή τους, από τις 3 Δεκεμβρίου 2001.

Σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού: «Κάθε θεσμικό όργανο δημοσιεύει ετησίως έκθεση για το προηγούμενο έτος, που περιλαμβάνει τον αριθμό των περιπτώσεων στις οποίες το θεσμικό όργανο αρνήθηκε την πρόσβαση σε έγγραφα, καθώς και τους λόγους για τις αρνήσεις αυτές και τον αριθμό των ευαίσθητων εγγράφων που δεν καταχωρήθηκαν στο μητρώο».

Σύμφωνα με το άρθρο 116 παράγραφος 6 του Κανονισμού του Κοινοβουλίου, το Προεδρείο του Κοινοβουλίου εγκρίνει την ετήσια έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 17 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η ετήσια έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το 2016 έχει καταρτιστεί σύμφωνα με την ακόλουθη μεθοδολογία:

- Τα στοιχεία σχετικά με τα έγγραφα που εξετάστηκαν και ζητήθηκαν αφορούν μόνο συγκεκριμένα έγγραφα.
- Οι αιτήσεις για πολύ μεγάλο ή απροσδιόριστο αριθμό εγγράφων, τον οποίο δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσει το θεσμικό όργανο, δεν έχουν ληφθεί υπόψη στα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα έγγραφα που ζητήθηκαν.
- Τα στοιχεία σχετικά με τις αιτήσεις για πρόσβαση στα έγγραφα αφορούν και τα δύο είδη αιτήσεων, τόσο για συγκεκριμένα έγγραφα όσο και για απροσδιόριστο αριθμό εγγράφων.
- Οι αποφάσεις για μερική πρόσβαση λογίζονται ως θετικές απαντήσεις.
- Οι επιβεβαιωτικές αιτήσεις μπορεί να αφορούν αρχικές αποφάσεις με τις οποίες είτε δεν γίνεται δεκτή η πρόσβαση είτε παρέχεται μερική πρόσβαση.
- Το έτος μιας επιβεβαιωτικής αίτησης καθορίζεται από την ημερομηνία καταχώρησης της αντίστοιχης αρχικής αίτησης.

Ετήσια Έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα - 2016 (Άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001)

Συνοπτική παρουσίαση

Αριθμητικά δεδομένα

- Ο αριθμός των στοιχείων αναφοράς εγγράφων στο δημόσιο μητρώο συνέχισε να αυξάνεται. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2016, η βάση δεδομένων του μητρώου περιείχε 647 903 στοιχεία αναφοράς, σε σύγκριση με 606 256 στα τέλη του περασμένου έτους.
- Το 2016, οι χρήστες του δικτυακού τόπου του δημόσιου μητρώου του Κοινοβουλίου συμβουλευτήκαν 118 980 έγγραφα απευθείας μέσω του μητρώου. Πάνω από ένα εκατομμύριο έγγραφα εξετάστηκαν μέσω άλλων πλατφορμών. Κατά την ίδια περίοδο, το Κοινοβούλιο έλαβε, μέσω του ηλεκτρονικού εντύπου αίτησης ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, 499 αιτήσεις για 802 συγκεκριμένα έγγραφα, αριθμός που συνιστά αύξηση της τάξης του 7% σε σύγκριση με το 2015.
- Από τις 499 αιτήσεις, οι 136 αφορούσαν έγγραφα τα οποία δεν είχαν δημοσιοποιηθεί προηγουμένως.
- Το συνολικό ποσοστό θετικών απαντήσεων υπερέβη το 95% το 2016.
- Το Κοινοβούλιο αρνήθηκε την πρόσβαση σε 23 περιπτώσεις, κυρίως σε σχέση με αιτήσεις για έγγραφα που αφορούσαν βουλευτές.

Τάσεις

- Το 2016, ο αριθμός των αιτήσεων για πολύ μεγάλο ή απροσδιόριστο αριθμό εγγράφων (αιτήσεις για «όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με» ένα συγκεκριμένο θέμα, «όλα τα έγγραφα που περιέχουν πληροφορίες» σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα, ή για έγγραφα που καλύπτουν μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, κλπ.) αυξήθηκε κατά 31% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Πρόκειται για σημαντική αύξηση, αλλά όχι τόσο δραματική όσο κατά την περίοδο 2014-2015, όταν ο αριθμός είχε τριπλασιαστεί.
- Όσον αφορά τις τάσεις, το 2016 χαρακτηρίστηκε από ιδιαίτερο ενδιαφέρον των αιτούντων για έγγραφα που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων, τα έξοδα και τις αποζημιώσεις των βουλευτών, καθώς και τις δραστηριότητες των βουλευτών του Ηνωμένου Βασιλείου κατά την περίοδο του δημοψηφίσματος σχετικά με την παραμονή του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ενδιαφέρον του κοινού για έγγραφα που αφορούν διαπραγματεύσεις για την επίτευξη έγκαιρης συμφωνίας στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας, παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα.
- Το ποσοστό επιβεβαιωτικών αιτήσεων παρέμεινε σχετικά χαμηλό, δεδομένου ότι κατά τη διάρκεια του έτους υποβλήθηκαν μόλις τρεις επιβεβαιωτικές αιτήσεις.

A) Το περιεχόμενο του δημόσιου μητρώου εγγράφων του Κοινοβουλίου

Το δημόσιο μητρώο εγγράφων του Κοινοβουλίου συστάθηκε το 2002 με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας και τη διευκόλυνση της πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα του θεσμικού οργάνου, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1049/2001. Το μητρώο περιλαμβάνει κυρίως στοιχεία αναφοράς νομοθετικών εγγράφων. Ωστόσο, εφόσον είναι δυνατό, παρέχεται άμεση πρόσβαση και σε άλλες κατηγορίες εγγράφων.

Ο αριθμός των στοιχείων αναφοράς εγγράφων αυξάνεται κάθε χρόνο. Με μια αύξηση της τάξης του 7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, στις 31 Δεκεμβρίου 2016, ο αριθμός των στοιχείων αναφοράς εγγράφων στη βάση δεδομένων του μητρώου ανήλθε σε 647 903 (ήτοι 4 175 092 έγγραφα συνολικά, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών γλωσσικών εκδόσεων). Κανένα ευαίσθητο έγγραφο, κατά την έννοια του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001, δεν καταχωρήθηκε στο δημόσιο μητρώο.

(Διάγραμμα 1) **Η εξέλιξη του δημόσιου μητρώου εγγράφων του Κοινοβουλίου**

B) Αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τα εξετασθέντα και τα ζητηθέντα έγγραφα¹

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001, το οποίο ορίζει ότι τα θεσμικά όργανα παρέχουν όσο το δυνατόν ευρύτερη άμεση πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα, περίπου το 95% των εγγράφων του δημόσιου μητρώου εγγράφων του Κοινοβουλίου είναι άμεσα προσπελάσιμο με τηλεφόρτωση μέσω του αντίστοιχου δικτυακού τόπου². Τα έγγραφα που δεν είναι άμεσα προσβάσιμα διατίθενται μετά από αίτηση μέσω του ηλεκτρονικού εντύπου αίτησης³ ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

B.1) Έγγραφα που εξετάστηκαν άμεσα

Το 2016, εξετάστηκαν άμεσα στον δικτυακό τόπο του δημόσιου μητρώου του Κοινοβουλίου 118 980 έγγραφα. Στον αριθμό αυτό δεν λαμβάνονται υπόψη τα έγγραφα που εξετάστηκαν μέσω άλλων πλατφορμών συνδεδεμένων με τη βάση δεδομένων του μητρώου, συμπεριλαμβανομένων των ιστοσελίδων των κοινοβουλευτικών επιτροπών και των ιστοσελίδων «Think Tank» του Κοινοβουλίου.

Τα είδη εγγράφων που εξετάστηκαν συχνότερα στον ιστότοπο του δημόσιου μητρώου του Κοινοβουλίου ήταν τα ακόλουθα (σε φθίνουσα σειρά): ερωτήσεις με αίτημα γραπτής απάντησης (22,4%), απαντήσεις σε ερωτήσεις (20,9%), κείμενα που εγκρίθηκαν (6,2%), έγγραφα που έχουν διαβιβαστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2,4%).

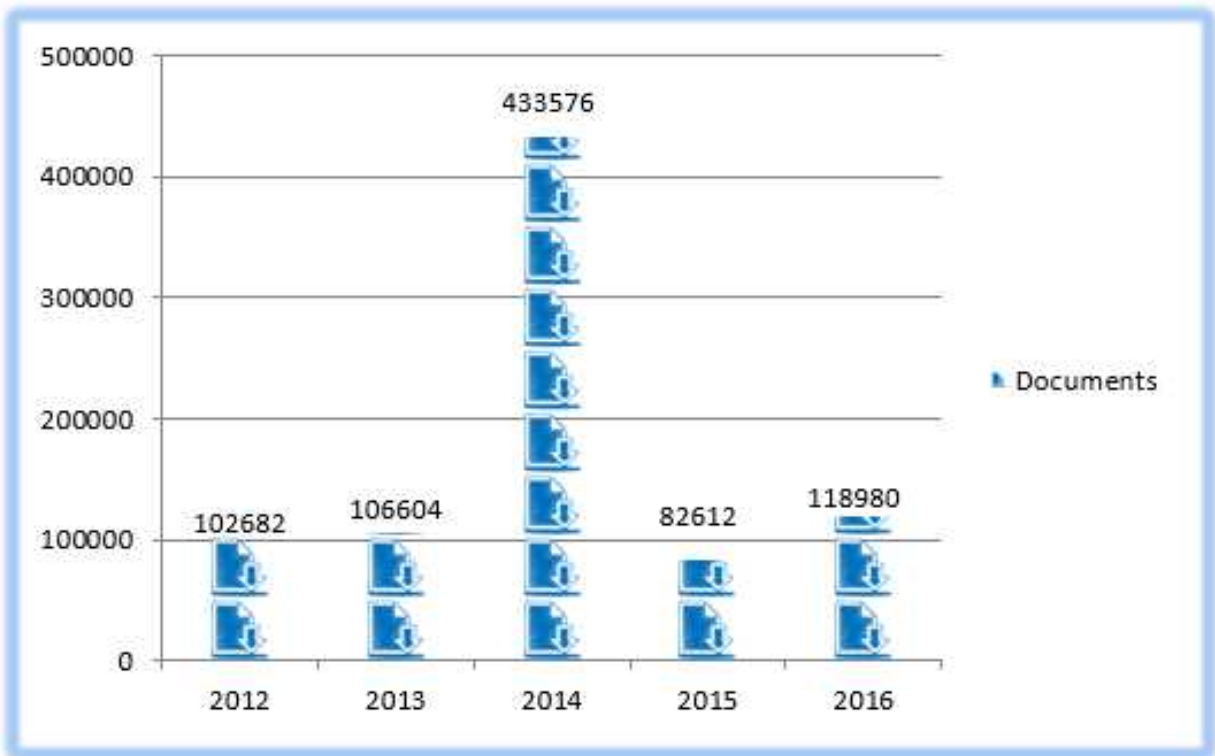
(Διάγραμμα 2) **Αριθμός εγγράφων που εξετάστηκαν στον ιστότοπο του δημοσίου μητρώου εγγράφων**

---

¹ Τα στοιχεία αυτά αφορούν μόνο συγκεκριμένα έγγραφα

² <http://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simpleSearchHome.htm?language=EL>

³ <https://www.secure.europarl.europa.eu/RegistreWeb/requestdoc/secured/form.htm?language=EL>

B.2) Έγγραφα που ζητήθηκαν μέσω του ηλεκτρονικού εντύπου αίτησης ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

Το 2016, 802 συγκεκριμένα έγγραφα ζητήθηκαν από το Κοινοβούλιο μέσω του ηλεκτρονικού εντύπου αίτησης ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Πρόκειται για αύξηση της τάξης του 7% σε σύγκριση με τον αριθμό συγκεκριμένων εγγράφων που ζητήθηκαν το προηγούμενο έτος.

Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, στον αριθμό αυτό δεν λαμβάνονται υπόψη οι αιτήσεις για πρόσβαση σε απροσδιόριστο αριθμό εγγράφων, όπως οι αιτήσεις για πρόσβαση σε «όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με» ένα συγκεκριμένο θέμα, «όλα τα έγγραφα που περιέχουν πληροφορίες» σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα, κλπ. Τα έγγραφα τα οποία αφορούν οι εν λόγω αιτήσεις δεν μπορούν να ποσοτικοποιηθούν για στατιστικούς σκοπούς.

(Διάγραμμα 3) **Αριθμός συγκεκριμένων εγγράφων που ζητήθηκαν μέσω του ηλεκτρονικού εντύπου αίτησης ή μέσω- ηλεκτρονικού ταχυδρομείου**

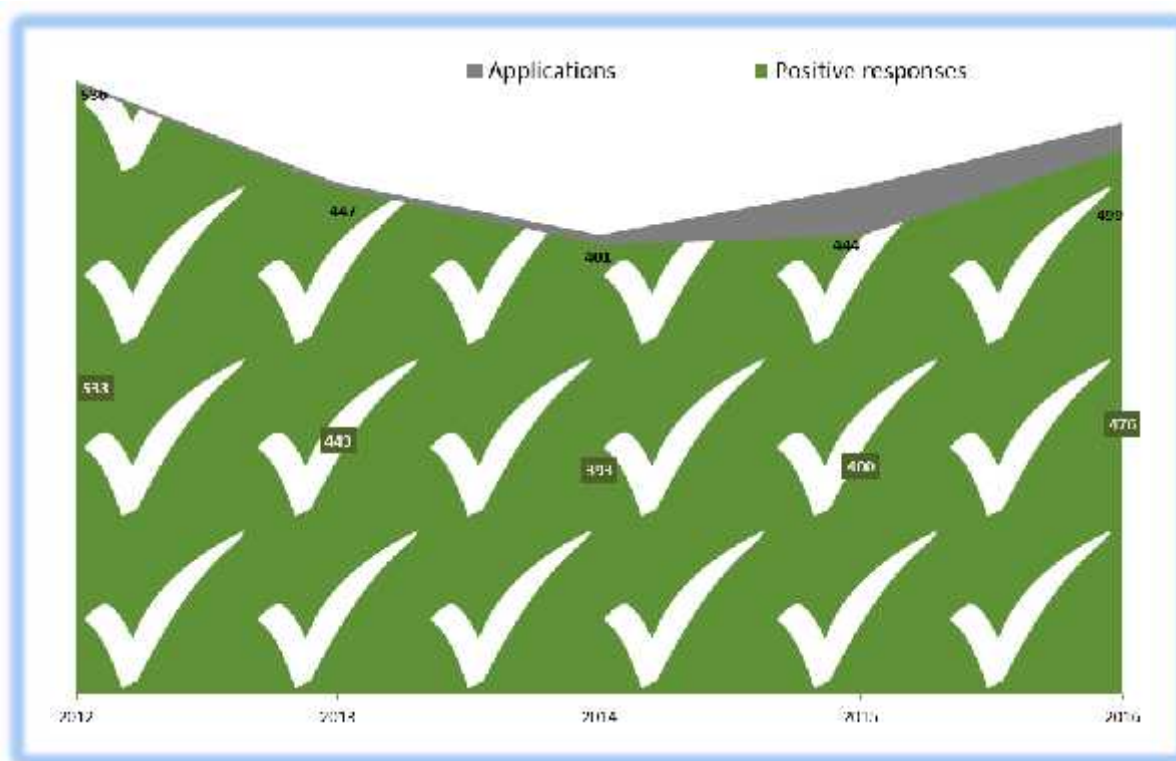
Γ) Αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τις αιτήσεις

Το 2016, το Κοινοβούλιο έλαβε 499 αιτήσεις μέσω του ηλεκτρονικού εντύπου αίτησης ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 345 αφορούσαν συγκεκριμένα έγγραφα, ενώ 147 αφορούσαν απροσδιόριστο αριθμό εγγράφων και επτά αφορούσαν διοργανικές διαβουλεύσεις στο πλαίσιο του «μνημονίου συμφωνίας»⁴.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των αιτήσεων για απροσδιόριστο αριθμό εγγράφων αυξήθηκε κατά 31% σε σύγκριση με το 2015. Σχεδόν το 30% όλων των αιτήσεων που υποβλήθηκαν το 2016 αφορούσαν την πρόσβαση είτε σε «όλα τα έγγραφα που αφορούν» ένα συγκεκριμένο θέμα είτε «όλα τα έγγραφα που περιέχουν πληροφορίες σχετικά» με ένα συγκεκριμένο θέμα.

Από τις 499 αιτήσεις που παρελήφθησαν το 2016, το Κοινοβούλιο ανταποκρίθηκε θετικά σε 476 περιπτώσεις, σε οκτώ από τις οποίες επέτρεψε τη μερική πρόσβαση στα ζητούμενα έγγραφα.

(Διάγραμμα 4) Αριθμός αιτήσεων και θετικών απαντήσεων

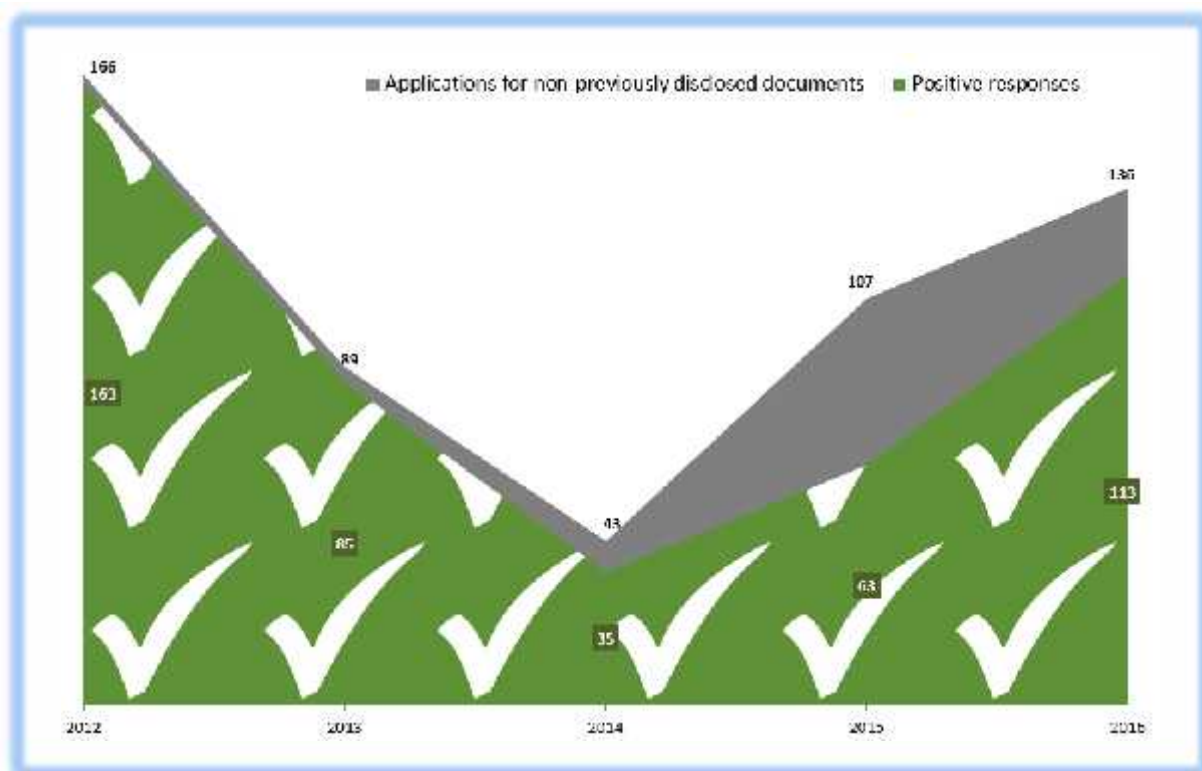
⁴ Μνημόνιο συμφωνίας που υπεγράφη στις 9 Ιουλίου 2002 μεταξύ των υπηρεσιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής

Επιπλέον, από τις 499 παραληφθείσες αιτήσεις το 2016, οι 136 αφορούσαν έγγραφα τα οποία δεν είχαν δημοσιοποιηθεί προηγουμένως.

Οι περισσότερες αιτήσεις για έγγραφα που δεν είχαν δημοσιοποιηθεί προηγουμένως αφορούσαν τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των πολιτικών ομάδων του Κοινοβουλίου (20%), έγγραφα βουλευτών (18%), πολιτικά όργανα (17%), τη διοίκηση του Κοινοβουλίου και τις δημόσιες συμβάσεις (16%), νομικές γνωμοδοτήσεις (6%) και έγγραφα του τριμερούς διαλόγου (5%).

Το 2016, το Κοινοβούλιο ανταποκρίθηκε θετικά σε 113 από τις 136 αιτήσεις για έγγραφα που δεν είχαν δημοσιοποιηθεί προηγουμένως.

(Διάγραμμα 5) **Αριθμός αιτήσεων για έγγραφα που δεν είχαν δημοσιοποιηθεί προηγουμένως και θετικών απαντήσεων**

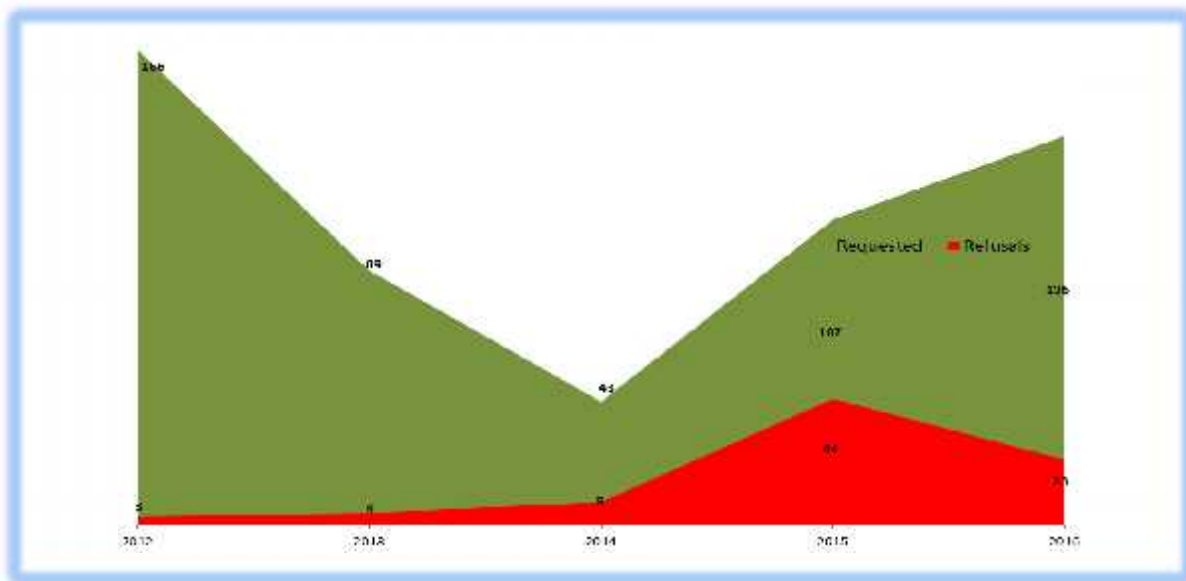
Το 2016, το Κοινοβούλιο αρνήθηκε να χορηγήσει δημόσια πρόσβαση σε έγγραφα σε 23 περιπτώσεις, με απόφαση της αρμόδιας αρχής.

Τρεις επιβεβαιωτικές αιτήσεις⁵ υποβλήθηκαν μετά από απόρριψη αιτήσεων στο αρχικό στάδιο. Και στις τρεις περιπτώσεις, το Κοινοβούλιο επιβεβαίωσε την αρχική του θέση.

⁵ Οι επιβεβαιωτικές αιτήσεις μπορούν να σχετίζονται με ολική απόρριψη ή χορήγηση μερικής πρόσβασης (άρθρο 7 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001)

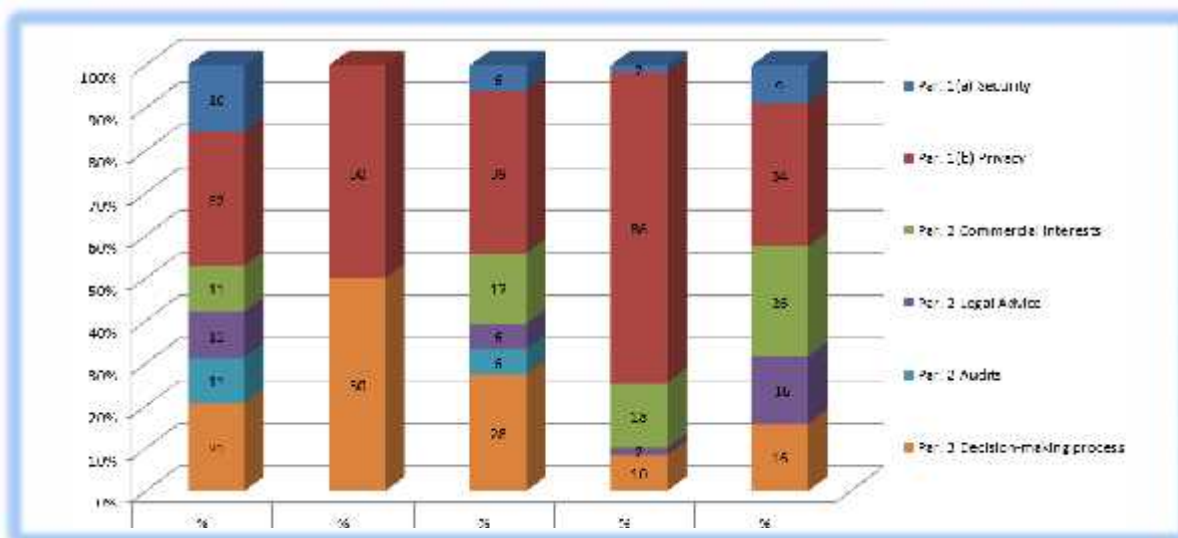
12 από τις 23 αρνητικές απαντήσεις αφορούσαν έγγραφα σχετικά με βουλευτές· τέσσερις από τις αρνητικές απαντήσεις αφορούσαν τη χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων, και οι υπόλοιπες αφορούσαν αντιστοίχως μια δικαστική υπόθεση που εκκρεμεί σχετικά με τους τριμερείς διαλόγους, θέματα προμηθειών (δύο περιπτώσεις), την ασφάλεια ΤΠ του Κοινοβουλίου (δύο περιπτώσεις), μια γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας και ένα έγγραφο της Επιτροπής το οποίο βρίσκεται στην κατοχή του Κοινοβουλίου.

(Διάγραμμα 6) **Αριθμός αιτήσεων για έγγραφα που δεν είχαν δημοσιοποιηθεί προηγουμένως και αρνητικών απαντήσεων**

Όπως και το 2015, οι αρνητικές απαντήσεις κατά το 2016 βασίζονταν κυρίως στην ανάγκη προστασίας της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας των ατόμων (άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001), των εμπορικών συμφερόντων ενός συγκεκριμένου φυσικού ή νομικού προσώπου (άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001), της διαδικασίας λήψης αποφάσεων του θεσμικού οργάνου (άρθρο 4 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001) και των νομικών γνωμοδοτήσεων (άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001).

(Διάγραμμα 7) Ποσοστό χρησιμοποίησης των εξαιρέσεων βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001

Συμπερασματικά, το ποσοστό θετικών απαντήσεων του Κοινοβουλίου παρέμεινε υψηλό το 2016, με συνολικό ποσοστό θετικών απαντήσεων περίπου 95%, ενώ το ποσοστό θετικών απαντήσεων για αιτήσεις που αφορούσαν έγγραφα τα οποία δεν είχαν δημοσιοποιηθεί προηγουμένως ανερχόταν στο 83%.

Δ) Προφίλ των αιτούντων⁶

Πανεπιστημιακοί και ερευνητές εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος των αιτούντων, καθότι πάνω από το 50% των αιτούντων ανήκει στη συγκεκριμένη κατηγορία, και ακολουθούν οι εκπρόσωποι του επιχειρηματικού τομέα, των περιβαλλοντικών οργανώσεων και άλλων εκπροσώπων ομάδων συμφερόντων, που αναλογούν συνολικά περίπου στο 15% των αιτήσεων. Το 2016, σημαντικός αριθμός αιτήσεων προερχόταν από δημοσιογράφους (7%), οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος των αιτούντων για έγγραφα που δεν έχουν δημοσιοποιηθεί προηγουμένως, ενώ η αναλογία των αιτήσεων από δικηγόρους παρέμεινε σταθερή γύρω στο 10%.

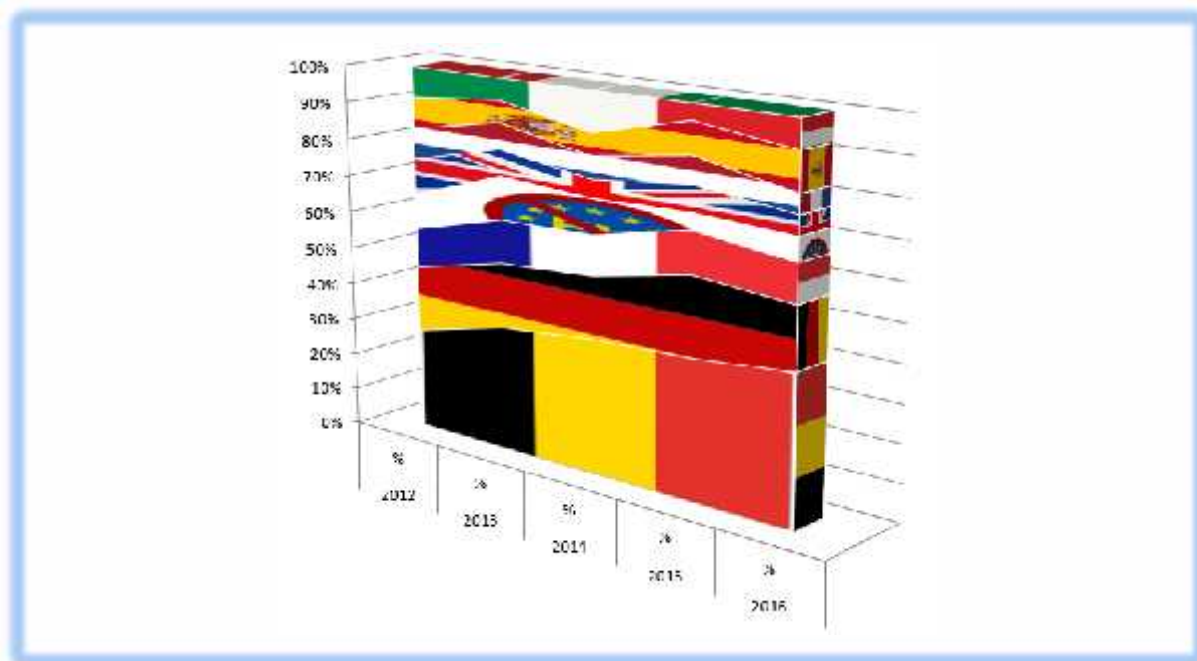
Όσον αφορά τη γεωγραφική κατανομή των αιτήσεων μεταξύ των κρατών μελών, η κατάσταση για το 2016 είναι παρόμοια με αυτή των προηγούμενων ετών. Περίπου το 32% των αιτούντων ήταν εγκατεστημένοι στο Βέλγιο, και ακολουθούσαν (σε φθίνουσα σειρά) η Γερμανία (13%), η Γαλλία (8%), η Ισπανία (8%) και η Ιταλία (6%). Ο αριθμός των αιτήσεων από τρίτες χώρες αντιπροσωπεύει περίπου το 5,3% του συνόλου.

⁶ Τα δεδομένα σχετικά με το προφίλ των αιτούντων συγκεντρώνονται με βάση τις πληροφορίες που παρέχουν οι αιτούντες στις αιτήσεις τους. Δεδομένου, ωστόσο, ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 δεν απαιτεί από τους αιτούντες να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητά τους, ορισμένοι από αυτούς επέλεγον όντως να μην αποκαλύψουν το επάγγελμά τους· αυτό ισχύει, ιδίως, για τις αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

Το 2016, η αγγλική ήταν η γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε πιο συχνά για τις αιτήσεις (58%), ακολουθούμενη από τη γερμανική (12%), τη γαλλική (11%) και την ισπανική (4%), κατά τα πρότυπα των προηγούμενων ετών.

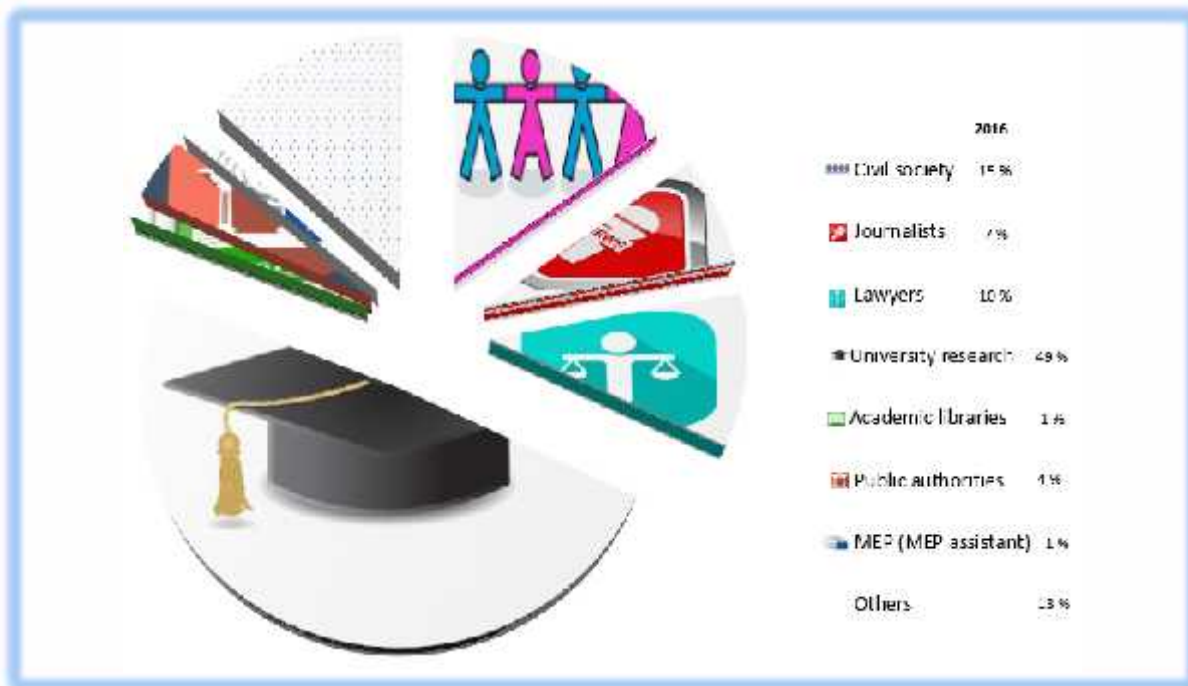
(Διάγραμμα 8) **Προφίλ των αιτούντων πρόσβαση στα έγγραφα κατά το 2016⁷**

(Διάγραμμα 8α) **Εθνικότητα**

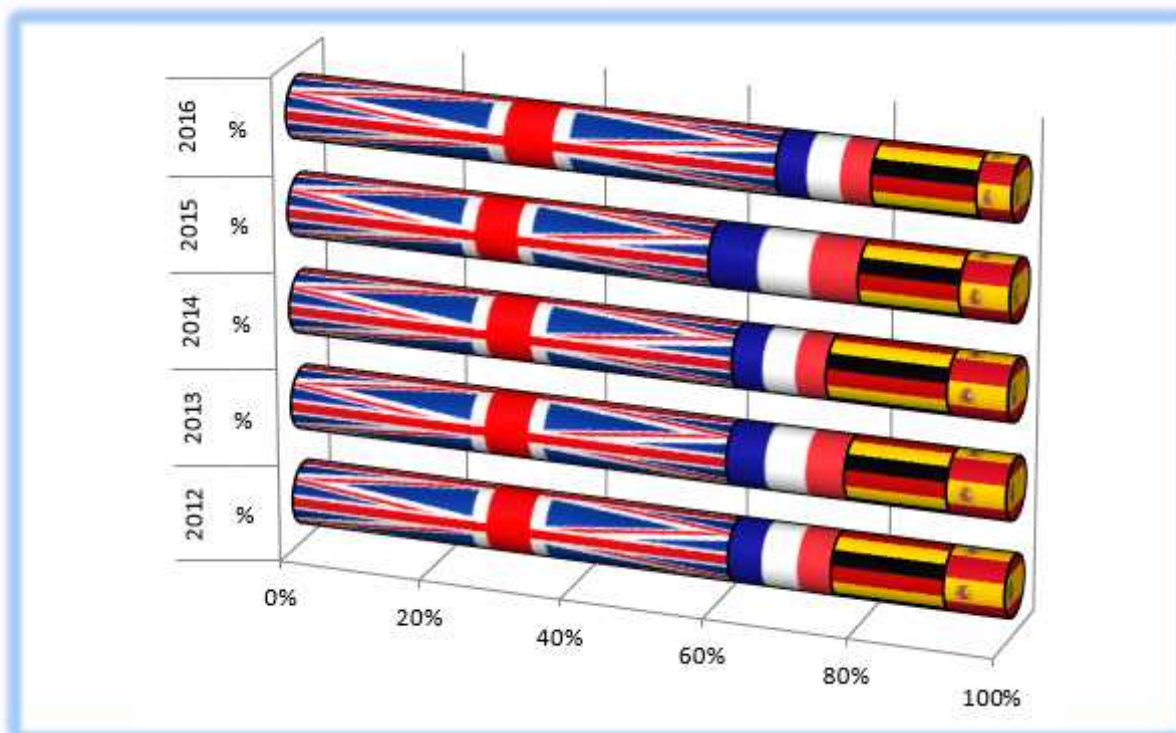

⁷ © για τις φωτογραφίες που περιλαμβάνονται στις γραφικές παραστάσεις: salem / Fotolia - kebox / Fotolia- Pekchar / Fotolia - DIDEM HIZAR / Fotolia - Claudio Divizia / Fotolia - ravennka / Fotolia - photolars / Fotolia - Becky Stares / Fotolia - Sylvie Bouchard / Fotolia - atScene / Fotolia - Seraphim Vector / Fotolia- valentint / Fotolia - quka / Fotolia - Gstudio Group / Fotolia - mostafa fawzy / Fotolia - BERLINSTOCK / Fotolia - Double-J Design - Ευρωπαϊκή Ένωση

(Διάγραμμα 8β) **Επάγγελμα**

(Διάγραμμα 8γ) **Γλώσσα**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Τάσεις και ειδικά θέματα

Το 2016 χαρακτηρίστηκε από εξαιρετικά μεγάλο ενδιαφέρον εκ μέρους των δημοσιογράφων και των πολιτών γενικότερα όσον αφορά την πρόσβαση σε έγγραφα του Κοινοβουλίου που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και ιδρυμάτων και τις αιτήσεις επιστροφής εξόδων και αποζημιώσεων των βουλευτών. Το έτος αυτό ξεχωρίζει επίσης για το άνευ προηγουμένου υψηλό ποσοστό αιτήσεων με τις οποίες ζητείται πρόσβαση σε πολύ μεγάλο ή απροσδιόριστο αριθμό εγγράφων.

A) Η χρηματοδότηση ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και ιδρυμάτων

Ο αριθμός των αιτήσεων πρόσβασης σε έγγραφα που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και ιδρυμάτων αυξήθηκε με την πάροδο του χρόνου, δεδομένου ότι το κοινό έχει γίνει όλο και πιο ενήμερο σχετικά με την ύπαρξη των εν λόγω οργανισμών και σχετικά με τον εξέχοντα ρόλο που διαδραματίζει το Κοινοβούλιο όσον αφορά τη διαχείρισή τους. Όσον αφορά τις αιτήσεις για έγγραφα που δεν είχαν δημοσιοποιηθεί προηγουμένως, το ζήτημα της χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων και ιδρυμάτων ήταν, με 20% του συνολικού αριθμού των αιτήσεων, το θέμα που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο ενδιαφέρον το 2016. Οι καταγγελίες για ανάρμοστη χρήση των ποσών της επιχορήγησης από ορισμένα πολιτικά κόμματα και ιδρύματα στο παρελθόν συνέβαλαν, κατά πάσα πιθανότητα, στην τάση αυτή, όπως και η σχετικά πρόσφατη έκδοση νέων κανονιστικών διατάξεων επί του θέματος.

Τα έγγραφα σχετικά με τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και ιδρυμάτων είναι κυρίως αυτά που υποβάλλονται στο Κοινοβούλιο ή συντάσσονται από αυτό σύμφωνα με τους κανόνες επί του εν λόγω θέματος. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2004/2003⁸ θέσπισε το νομικό πλαίσιο βάσει του οποίου μπορεί να αποδίδεται σε οργανισμούς το καθεστώς του ευρωπαϊκού πολιτικού κόμματος ή ιδρύματος και να τους χορηγείται χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο εν λόγω κανονισμός θα παύσει να ισχύει με το κλείσιμο του οικονομικού έτους 2016 και αντικαθίσταται από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014⁹. Επίσης, υπάρχει ιδίως η απόφαση του Προεδρείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 29 Μαρτίου 2004¹⁰, που καθορίζει τη διαδικασία σύμφωνα με την οποία το Κοινοβούλιο διαχειρίζεται την πραγματική χρηματοδότηση των κομμάτων και των ιδρυμάτων.

---

⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2004/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ΕΕ L 297 της 15.11.2003, σ. 1-4

⁹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων, ΕΕ L 317 της 4.11.2014, σ. 1-27

¹⁰ Απόφαση του Προεδρείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 29ης Μαρτίου 2004, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2004/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ΟJ C 63 της 4.3.2014, σ. 1-34

Τρία είδη αιτήσεων για πρόσβαση σε έγγραφα σχετικά με τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και ιδρυμάτων που αξίζει να εξεταστούν στην παρούσα έκθεση: αιτήσεις για πρόσβαση σε έγγραφα που δημοσιεύονται στην ειδική ιστοσελίδα του Κοινοβουλίου σχετικά με τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και ιδρύματα, αιτήσεις για πρόσβαση στις αιτήσεις επιχορήγησης που υποβάλλονται από τα πολιτικά κόμματα και ιδρύματα, και αιτήσεις για πρόσβαση σε σημειώματα προς το Προεδρείο σχετικά με τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων.

Η ειδική ιστοσελίδα του Κοινοβουλίου σχετικά με τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και ιδρύματα

Σύμφωνα με το άρθρο 9α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2004/2003, το Κοινοβούλιο οφείλει να δημοσιεύει ετήσια έκθεση με πίνακα των ποσών που καταβάλλονται σε κάθε ευρωπαϊκό κόμμα και ίδρυμα, την έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού, και τις διατάξεις για την εφαρμογή του. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, τα έγγραφα αυτά αναρτώνται σε ειδική ιστοσελίδα¹¹. Ωστόσο, για την ενίσχυση της διαφάνειας, το Κοινοβούλιο προχωρά πέρα από τις εν λόγω νομικές υποχρεώσεις και δημοσιεύει σε ειδική μορφή τις τελικές εκθέσεις σχετικά με τα κόμματα και τα ιδρύματα. Η δημοσιευμένη έκδοση των τελικών εκθέσεων περιλαμβάνει τελική οικονομική εκκαθάριση των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών, βάσει της διάρθρωσης του προσωρινού προϋπολογισμού, πλήρη ανακεφαλαιωτική κατάσταση των εσόδων και δαπανών που αντιστοιχούν στους λογαριασμούς για την περίοδο επιλεξιμότητας που καλύπτεται από την απόφαση επιδότησης, καθώς και έκθεση εξωτερικού ελέγχου των λογαριασμών από ανεξάρτητο ελεγκτή, με την οποία πιστοποιείται ότι η επιδότηση χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τους κανόνες.

Ωστόσο, πιθανώς επειδή οι αιτούντες δεν γνωρίζουν τον δικτυακό τόπο ή επειδή είναι χρονοβόρα η πραγματοποίηση έρευνας σχετικά με το θέμα που τους ενδιαφέρει, το 2016, σημαντικός αριθμός αιτούντων υπέβαλε αιτήσεις για δημόσια πρόσβαση σε αυτά ακριβώς τα έγγραφα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ως απάντηση στα αιτήματα, το Κοινοβούλιο συνήθως παρέπεμπε τους αιτούντες στην ιστοσελίδα και παρείχε τους συνδέσμους που οδηγούν στα ζητούμενα έγγραφα.

Αιτήσεις για πρόσβαση στις αιτήσεις επιχορήγησης

Προκειμένου να λάβουν χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να καλύψουν τα έξοδα λειτουργίας τους κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους, τα πολιτικά κόμματα και ιδρύματα πρέπει να υποβάλουν αίτηση για επιχορήγηση πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους. Στις αιτήσεις τους, οι οργανισμοί πρέπει να αποδείξουν ότι πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2004/2003, αλλά και, το σημαντικότερο, να παρουσιάσουν τα σχέδιά τους για το επόμενο οικονομικό έτος, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών στόχων και των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων τους.

---

¹¹ <http://www.europarl.europa.eu/contracts-and-grants/el/20150201PVL00101/Political-parties-and-foundations>

Οι λεπτομέρειες των αιτήσεων επιχορήγησης και ο ευαίσθητος χαρακτήρας των πληροφοριών που περιλαμβάνουν είναι τέτοια ώστε, όταν ζητείται δημοσιοποίηση μιας αίτησης δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001, το Κοινοβούλιο συνήθως κρίνει ότι τα στοιχεία αυτά δεν θα μπορούσαν να δημοσιοποιηθούν χωρίς να τεθούν σε κίνδυνο οι βασικοί στόχοι και οι δραστηριότητες του οργανισμού. Ως εκ τούτου, το Κοινοβούλιο υποχρεώνεται να αρνηθεί τη χορήγηση πρόσβασης στις αιτήσεις επιχορήγησης προκειμένου να προστατευθούν τα εμπορικά συμφέροντα των κομμάτων ή των ιδρυμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 πρώτη περίπτωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001.

Αίτηση για πρόσβαση στα σημειώματα του Γενικού Γραμματέα προς το Προεδρείο

Κατά την αρχή κάθε οικονομικού έτους, οι αιτήσεις επιχορήγησης των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και ιδρυμάτων αξιολογούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Κοινοβουλίου. Η αξιολόγηση αυτή συνοψίζεται σε σημείωμα του Γενικού Γραμματέα σχετικά με τις επιχορηγήσεις. Στη συνέχεια, το σημείωμα υποβάλλεται στο Προεδρείο, προκειμένου αυτό να ορίσει ένα ποσό προσωρινής επιχορήγησης για κάθε κόμμα και ίδρυμα το οποίο έχει κριθεί ότι πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Παρομοίως, μετά τη λήξη του οικονομικού έτους, τα κόμματα και τα ιδρύματα υποβάλλουν στο Κοινοβούλιο τελική έκθεση σχετικά με τη χρήση της προσωρινής τους επιχορήγησης. Οι εν λόγω εκθέσεις συνοψίζονται με τη σειρά τους σε σημείωμα που υποβάλλεται στο Προεδρείο και, στη συνέχεια, λαμβάνεται απόφαση σχετικά με το τελικό ποσό της επιχορήγησης.

Το 2016, το Κοινοβούλιο δέχθηκε πολλές αιτήσεις για πρόσβαση στα εν λόγω σημειώματα, οι οποίες αφορούσαν είτε το οικονομικό έτος 2016 είτε τα προηγούμενα οικονομικά έτη. Οι αιτήσεις για πρόσβαση του κοινού στα σημειώματα γίνονται δεκτές ή απορρίπτονται, δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001, για κάθε περίπτωση χωριστά, ανάλογα με το περιεχόμενό τους, και κατά πάγια νομολογία. Τα εν λόγω σημειώματα μπορεί να περιέχουν νομικές εκτιμήσεις ως προς την εφαρμογή των κανόνων σχετικά με τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και ιδρυμάτων. Επιπλέον, ένα από τα καθήκοντα του Γενικού Γραμματέα είναι να επικουρεί το Προεδρείο κατά την άσκηση των καθηκόντων του και να του παρέχει συμβουλές και πλήρεις πληροφορίες γενικού χαρακτήρα σχετικά με τις αποφάσεις που πρέπει να λάβει. Ως εκ τούτου, στις περιπτώσεις όπου το Κοινοβούλιο έκρινε ότι η δημοσιοποίηση ενός σημειώματος προς το Προεδρείο θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ικανότητά του θεσμικού οργάνου να ζητεί νομικές συμβουλές από τις υπηρεσίες του ή θα υπονόμει σοβαρά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων του θεσμικού οργάνου, η αίτηση πρόσβασης στο σχετικό σημείωμα δεν έγινε δεκτή.

Β) Αιτήσεις για πρόσβαση σε έγγραφα σχετικά με αιτήσεις επιστροφής εξόδων και αποζημιώσεων των βουλευτών

Η ανοδική τάση των αιτήσεων για πρόσβαση σε έγγραφα που έχουν σχέση με βουλευτές συνεχίστηκε το 2016. Περίπου το 18% του συνόλου των αιτήσεων για έγγραφα που δεν είχαν δημοσιοποιηθεί προηγουμένως, αφορούσε την κατηγορία αυτή. Οι περισσότερες από τις αιτήσεις αυτές επικεντρώθηκαν στις αιτήσεις επιστροφής εξόδων και αποζημιώσεων των βουλευτών. Οι ενδιαφερόμενοι που ζητούν πρόσβαση στα έγγραφα αυτά αποσκοπούν κατά

κανόνα στην εξασφάλιση του δημόσιου ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών, αναδεικνύοντας ενδεχόμενες δημοσιονομικές ατασθαλίες και συμβάλλοντας στη δημόσια συζήτηση σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας του Κοινοβουλίου. Άλλες αιτήσεις αφορούν έγγραφα που σχετίζονται με τη δραστηριότητα των βουλευτών στο πλαίσιο του πολιτικού τους ρόλου.

Η πρακτική του Κοινοβουλίου

Κατά την εξέταση των αιτήσεων για πρόσβαση σε έγγραφα που έχουν σχέση με βουλευτές, το Κοινοβούλιο εφαρμόζει συχνά το άρθρο 116 παράγραφος 2 του Κανονισμού του και το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001, όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής. Λαμβάνονται επίσης υπόψη οι κατευθυντήριες γραμμές του Προεδρείου, της 20ής Φεβρουαρίου 2008, που συντάχθηκαν με βάση τις βέλτιστες πρακτικές που διαπιστώθηκαν στα εθνικά κοινοβούλια.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 για την πρόσβαση στα έγγραφα ισχύει πρωτίστως για τα έγγραφα που βρίσκονται υπό την κατοχή των τριών κύριων θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: την Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Κοινοβούλιο θεωρεί ότι, κατ' αρχήν, υπάρχει οργανικός διαχωρισμός μεταξύ των εκλεγμένων βουλευτών του και του ίδιου του θεσμικού οργάνου.

Σύμφωνα με την εν λόγω αρχή, το άρθρο 116 παράγραφος 2 του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ορίζει ότι, για τους σκοπούς της πρόσβασης στα έγγραφα, έγγραφα που συνέταξαν μεμονωμένοι βουλευτές θεωρούνται έγγραφα του Κοινοβουλίου εφόσον και μόνο έχουν κατατεθεί σύμφωνα με τον Κανονισμό. Αυτό σημαίνει ότι τα προσωπικά έγγραφα των βουλευτών, μεταξύ των οποίων οι ανταλλαγές μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι ατζέντες, οι επιστολές που συντάσσουν ή λαμβάνουν, ή τα εσωτερικά σημειώματα, δεν θεωρούνται «έγγραφα του Κοινοβουλίου» και, ως εκ τούτου, το Κοινοβούλιο δεν είναι σε θέση να παράσχει πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα όταν αυτό ζητηθεί, καθότι δεν βρίσκονται υπό την κατοχή του θεσμικού οργάνου και δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001.

Ωστόσο, ένα μεγάλο μέρος των ζητούμενων εγγράφων που αφορούν τους βουλευτές του Κοινοβουλίου αποτελούν όντως έγγραφα του Κοινοβουλίου, είτε επειδή έχουν υποβληθεί στο θεσμικό όργανο είτε επειδή έχουν εκδοθεί από αυτό. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κατά την εξέταση του ενδεχομένου δημοσιοποίησης ενός εγγράφου, το Κοινοβούλιο δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας των βουλευτών. Πράγματι, το μεγαλύτερο μέρος των εγγράφων τα οποία αφορούν οι αιτήσεις που σχετίζονται με τις αιτήσεις επιστροφής εξόδων και αποζημιώσεων των βουλευτών, περιέχουν πληροφορίες ιδιωτικού και ευαίσθητου χαρακτήρα. Συνήθως, όταν ο αιτών δεν αποδεικνύει ότι είναι αναγκαίο να του διαβιβαστούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001¹², το Κοινοβούλιο αρνείται να χορηγήσει πρόσβαση στο έγγραφο, βασιζόμενο στην ανάγκη προστασίας της ιδιωτικής

¹² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, ΕΕ L 8, 12.1.2001, σ. 1-22

ζωής και της ακεραιότητας του ατόμου, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001.

Το 2016, οι απαντήσεις του Κοινοβουλίου σε όλες τις αιτήσεις για πρόσβαση σε αιτήσεις αποζημιώσεων βασίζονταν σε μία από τις ανωτέρω διατάξεις ή και στις δύο.

Η προσέγγιση που ακολουθεί το Κοινοβούλιο όσον αφορά την πρόσβαση σε έγγραφα υποστηρίζεται από τις κατευθυντήριες γραμμές που αποφάσισε το Προεδρείο στις 20 Φεβρουαρίου 2008, με βάση τις βέλτιστες πρακτικές που διαπιστώθηκαν στα εθνικά κοινοβούλια. Σύμφωνα με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, δεν δημοσιοποιούνται λεπτομερείς αναλύσεις των ποσών που καταβάλλονται σε μεμονωμένους βουλευτές, μολονότι οι βουλευτές διατηρούν την ελευθερία να κοινοποιούν τις πληροφορίες που επιθυμούν να μοιράζονται με το κοινό.

Το δημοψήφισμα σχετικά με την παραμονή του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Ενώ πλησίαζε η ημερομηνία διεξαγωγής του δημοψηφίσματος σχετικά με την παραμονή του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Κοινοβούλιο δέχτηκε έναν αριθμό αιτήσεων για πρόσβαση στις αιτήσεις επιστροφής εξόδων και αποζημιώσεων των βρετανών βουλευτών, και ειδικότερα των βουλευτών του UKIP. Οι αιτήσεις αντιμετωπίστηκαν από το Κοινοβούλιο με τον ίδιο με τον οποίο διεκπεραιώνονται παρόμοια αιτήματα που δεν σχετίζονται με το δημοψήφισμα.

Γ) Αιτήσεις για απροσδιόριστο αριθμό εγγράφων

Όπως αναφέρθηκε ήδη στην έκθεση για το 2015, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αυξητική τάση όσον αφορά την υποβολή αιτήσεων για πρόσβαση σε μεγάλο ή απροσδιόριστο αριθμό εγγράφων, όπως οι αιτήσεις για «όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με» ένα συγκεκριμένο θέμα και «όλα τα έγγραφα που περιέχουν πληροφορίες» σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα. Το 2015, ο αριθμός των αιτήσεων για απεριοριστο αριθμό εγγράφων αυξήθηκε θεαματικά, τριπλασιαζόμενος σε σχέση με το 2014, και έφτασε στο 25% του συνόλου των αιτήσεων για έγγραφα κατά τη διάρκεια του έτους. Ο συνολικός αριθμός των εν λόγω αιτήσεων το 2016 αυξήθηκε κατά επιπλέον 31% σε σχέση με το 2015.

Τέτοιου είδους αιτήσεις υποβάλλονται συχνά μέσω δημόσιων δικτυακών πυλών, όπως ο ιστότοπος *AsktheEU.org*, που προσφέρει ένα αυτόματο σύστημα δημιουργίας ειδικών ηλεκτρονικών διευθύνσεων για την υποβολή αιτήσεων πρόσβασης σε έγγραφα στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, χωρίς να απαιτείται από τους χρήστες να δώσουν καμία πληροφορία για την ύπαρξή ή την ταυτότητά τους¹³.

Σε αντίθεση με ορισμένες εθνικές νομοθεσίες, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 δεν περιλαμβάνει διατάξεις για άδικες, καταχρηστικές ή σαφώς παράλογες αιτήσεις. Δεν απαιτεί από τους αιτούντες να δίνουν πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητά τους ή να εξηγούν τους λόγους για τους οποίους υποβάλλουν τις αιτήσεις τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όμως, η έλλειψη μιας αιτιολόγησης που θα μπορούσε να βοηθήσει το Κοινοβούλιο στον

¹³ http://www.asktheeu.org/en/body/european_parliament

προσδιορισμό των ζητούμενων εγγράφων ή η άγνοια της ταυτότητας του αιτούντος μπορεί να αποτελέσει πρόβλημα για την ορθή διεκπεραίωση των αιτήσεων.

Για παράδειγμα, οι αιτήσεις για «όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με» ένα συγκεκριμένο θέμα μπορεί να οδηγήσουν σε υπερβολικό διοικητικό φόρτο, κάτι το οποίο είναι ασύμβατο με την αρχή της χρηστής διοίκησης. Για τη διεκπεραίωσή τους συχνά απαιτείται έρευνα σε βάθος για τον εντοπισμό όλων των πιθανώς σχετικών εγγράφων και η συνεργασία διαφόρων κοινοβουλευτικών υπηρεσιών πέραν των συνήθων δραστηριοτήτων τους. Επιπλέον, είναι συχνά δύσκολο, αν όχι αδύνατο, το Κοινοβούλιο να προσδιορίσει με βεβαιότητα ποια έγγραφα όντως «σχετίζονται» με το συγκεκριμένο θέμα, κατά την έννοια της αίτησης για πρόσβαση σε έγγραφα.

Παρομοίως, η έλλειψη υποχρέωσης των αιτούντων να αποδείξουν την ταυτότητά τους αφήνει ανοιχτή την πόρτα για καταχρηστικές συμπεριφορές ή αθέμιτη χρήση των αιτήσεων για πρόσβαση σε έγγραφα, π.χ. μέσω πλασματικών ή επαναλαμβανόμενων αιτήσεων από ηλεκτρονικές διευθύνσεις «βιτρίνας». Σε μία συγκεκριμένη περίπτωση, διαπιστώθηκε ότι το ίδιο πρόσωπο χρησιμοποιούσε δύο διαφορετικούς λογαριασμούς χρήστη στο *AsktheEU.org* και διατύπωνε παρατηρήσεις οι οποίες θεωρήθηκε ότι παραβιάζουν τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το τι είναι σκόπιμο να δηλώνεται στις αιτήσεις. Δεδομένου ότι δεν υπάρχει κάποια νομοθετική διάταξη σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης αυτών των καταστάσεων, το Κοινοβούλιο προσπαθεί να καταλήξει σε μια λύση που θα προστατεύει το δικαίωμα στην πρόσβαση σε έγγραφα και, ταυτόχρονα, θα θέτει τέλος στις καταχρήσεις.

Για τους λόγους αυτούς, και προς το συμφέρον της χρηστής διοίκησης, το 2016 το Κοινοβούλιο εδραίωσε την πρακτική του να ζητά από τους αιτούντες ταχυδρομική διεύθυνση για να τους γνωστοποιεί δεόντως τις αρνήσεις πρόσβασης σε έγγραφα με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής, προκειμένου να εξασφαλίζεται ασφάλεια δικαίου.

Στην περίπτωση των αιτήσεων που δεν είναι επαρκώς σαφείς, ή των αιτήσεων που αφορούν πολύ ογκώδη έγγραφα ή πολύ μεγάλο αριθμό εγγράφων, οι μόνες επιλογές που διαθέτει το θεσμικό όργανο είναι οι εξής: 1) να ζητήσει από τον αιτούντα να διευκρινίσει την αίτησή του (άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001), 2) να συνεννοηθεί ανεπισήμως με τον αιτούντα για να βρεθεί μία λογική λύση (άρθρο 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001), και 3) σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το θεσμικό όργανο μπορεί επίσης να παρατείνει την αρχική εκ του νόμου προθεσμία απάντησης κατά επιπλέον 15 εργάσιμες ημέρες. Ωστόσο, οι δυνατότητες αυτές δεν αποδεικνύονται πάντοτε επαρκείς.

1) Αποσαφήνιση βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2

Στην περίπτωση των αιτήσεων που αναφέρονται σε «όλα τα έγγραφα» που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο θέμα ή οι οποίες είναι κατ' άλλο τρόπο ασαφείς, ο αιτών λαμβάνει γενικές πληροφορίες σχετικά με το θέμα και συνδέσμους για να κατεβάσει συγκεκριμένα έγγραφα και, στη συνέχεια, καλείται να διευκρινίσει το αίτημά του, προκειμένου το Κοινοβούλιο να είναι σε θέση να το επεξεργαστεί.

2) «Περιορισμός» του πεδίου εφαρμογής της αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3,

Στην περίπτωση των αιτήσεων για πρόσβαση σε μεγάλο αριθμό προσδιορισμένων εγγράφων, ο αιτών καλείται να περιορίσει την αίτηση σε μικρότερο αριθμό εγγράφων, ούτως ώστε να δώσει στο Κοινοβούλιο τη δυνατότητα να τα αξιολογήσει και να απαντήσει εντός των κανονιστικών προθεσμιών, ενώ ο αιτών διατηρεί τη δυνατότητα να υποβάλει επιπλέον αιτήσεις στο μέλλον.

Εάν ο αιτών δεν δεχτεί αυτή την επιλογή, το Κοινοβούλιο μπορεί να αποφασίσει να αρνηθεί την πρόσβαση στα έγγραφα λόγω υπερβολικού διοικητικού φόρτου. Το Δικαστήριο έχει επιβεβαιώσει τη δυνατότητα αυτή σε δύο υποθέσεις στις οποίες ο όγκος των εγγράφων ή των χωρίων που θα έπρεπε να λογοκριθούν, θα οδηγούσε σε δυσανάλογο όγκο διοικητικού έργου. Στις δύο αυτές συγκεκριμένες περιπτώσεις αποφασίστηκε ότι η αρχή της αναλογικότητας επιτρέπει στα θεσμικά όργανα να σταθμίσουν το συμφέρον της πρόσβασης του κοινού έναντι του φόρτου εργασίας που προκαλείται από την αίτηση, και ότι τα θεσμικά όργανα θα μπορούσαν να διασφαλίζουν το συμφέρον της χρηστής διοίκησης (βλ. υποθέσεις *Hautala* και *Strack*)¹⁴.

3) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως προβλέπεται από το άρθρο 7 παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001, ένα θεσμικό όργανο μπορεί επίσης να παρατείνει την αρχική εκ του νόμου προθεσμία απάντησης κατά 15 επιπλέον εργάσιμες ημέρες.

Το Κοινοβούλιο αξιοποιεί ορισμένες φορές αυτή τη δυνατότητα, όταν διεκπεραιώνει αιτήσεις που είναι ιδιαίτερα απαιτητικές, όπως οι αιτήσεις για μεγάλο αριθμό εγγράφων ή πολύ ογκώδη έγγραφα για τις οποίες απαιτείται η συμμετοχή και ο συντονισμός περισσότερων από ό,τι συνήθως υπηρεσιών του Κοινοβουλίου. Οι παρατάσεις αυτές έχουν αποδειχθεί χρήσιμες ή ακόμα και αναγκαίες, προκειμένου να μπορέσει το Κοινοβούλιο να αξιολογήσει όλα τα έγγραφα και να απαντήσει στον αιτούντα, όσον αφορά τα πραγματικά και τα νομικά στοιχεία, ακολουθώντας παράλληλα τις εσωτερικές του διαδικασίες και διεκπεραιώνοντας τον συνήθη φόρτο εργασίας του.

---

¹⁴ Υπόθεση T-14/98, *Hautala* κατά Συμβουλίου, παράγραφος 86· Υπόθεση C-127/13 P, *Strack* κατά Επιτροπής, EU:C:2014:2250, παράγραφος 27

1. Η απόφαση του Διαμεσολαβητή να περατώσει την καταγγελία 1189/2016/JN

Το 2016, ο Διαμεσολαβητής έλαβε μία μόνο καταγγελία σε σχέση με τον τρόπο με τον οποίο χειρίστηκε το Κοινοβούλιο τις αιτήσεις για πρόσβαση σε έγγραφα. Στις αρχές του έτους, ένας αιτών επικοινωνήσε με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μέσω του δικτυακού τόπου *AsktheEU.org* και ζήτησε πρόσβαση σε έγγραφα που αφορούν μια αντιπροσωπεία πολιτικής ομάδας. Το Κοινοβούλιο απάντησε ενημερώνοντας τον αιτούντα ότι το θεσμικό όργανο δεν έχει στη διάθεσή του τα έγγραφα των πολιτικών ομάδων. Έπειτα από αίτηση για επανεξέταση, παρασχέθηκε η επίσημη απόφαση μέσω συστημένης επιστολής. Στη συνέχεια, ο καταγγέλλων ζήτησε από το Κοινοβούλιο να δημοσιεύσει την απόφαση στον δικτυακό τόπο *AsktheEU.org*. Ωστόσο, η τηλεφόρτωση εγγράφων σε εξωτερικούς δικτυακούς τόπους δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου. Καθώς ο καταγγέλλων δεν έλαβε απάντηση, απευθύνθηκε στον Διαμεσολαβητή (καταγγελία 1189/2016/JN). Το Γραφείο του Διαμεσολαβητή επικοινωνήσε με την αρμόδια υπηρεσία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στη συνέχεια, η υπηρεσία ενημέρωσε δεόντως τον καταγγέλλοντα. Ο Διαμεσολαβητής έκλεισε την υπόθεση.

2. Δικαστικός έλεγχος

Δεν ασκήθηκε καμία νέα προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου σε σχέση με οποιαδήποτε απόφαση του Κοινοβουλίου όσον αφορά την πρόσβαση στα έγγραφα. Τη στιγμή που συντάσσεται η παρούσα έκθεση υπάρχουν ωστόσο τρεις εκκρεμείς υποθέσεις. Οι αποφάσεις αναμένονται εντός του 2017 ή του 2018.

1) Υπόθεση T-136/15 – Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Κοινοβουλίου (διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων): Η προσφυγή στο Γενικό Δικαστήριο έγινε τον Μάρτιο του 2015 από τον ανάδοχο της σύμβασης πλαισίου ITS08 (Παροχή εξωτερικών υπηρεσιών πληροφορικής), μετά την απόφαση του Κοινοβουλίου, της 13ης Φεβρουαρίου 2015, με την οποία δεν επιτράπηκε η πρόσβαση του κοινού σε όλες τις αιτήσεις για προσφορές τιμών, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών παραρτημάτων, που εκδόθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για όλα τα μέρη της σύμβασης πλαισίου. Η άρνηση του Κοινοβουλίου βασίστηκε στην ανάγκη για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας, της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας του ατόμου, των εμπορικών συμφερόντων τρίτων και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Η ακρόαση πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2017.

2) Υπόθεση T-540/15 - De Capitani κατά Κοινοβουλίου (έγγραφα τριμερούς διαλόγου): Η προσφυγή στο Γενικό Δικαστήριο έγινε τον Σεπτέμβριο του 2015, σε συνέχεια της απόφασης του Κοινοβουλίου, της 8 Ιουλίου 2015, να επιτρέψει μερική μόνο δημόσια πρόσβαση σε δύο πολύστηλα έγγραφα που αφορούν εκκρεμείς διοργανικές διαπραγματεύσεις σχετικά με τη νομοθετική πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία και την κατάρτιση στον τομέα της επιβολής του νόμου (Ευρωπόλ). Η γραπτή διαδικασία έχει περατωθεί και μέχρι στιγμής δεν έχει πραγματοποιηθεί ακροαματική

διαδικασία·

3) Υποθέσεις T-639/15 έως T-666/15, Δημοσιογράφοι κατά Κοινοβουλίου (Αποζημιώσεις και δαπάνες ΒΕΚ): Τον Νοέμβριο του 2015 ασκήθηκαν 29 προσφυγές ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, μετά τις αποφάσεις του Κοινοβουλίου να αρνηθεί την πρόσβαση του κοινού σε όλα τα έγγραφα που αφορούν τις επιστροφές εξόδων και τις αποζημιώσεις των βουλευτών, για λόγους προστασίας της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας των ατόμων. Η γραπτή διαδικασία έχει περατωθεί και μέχρι στιγμής δεν έχει πραγματοποιηθεί ακροαματική διαδικασία.

Τελικές παρατηρήσεις

Το 2016, το Κοινοβούλιο επιδίωξε να ενισχύσει περαιτέρω την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του θεσμικού οργάνου, σταθμίζοντας παράλληλα τον στόχο αυτό έναντι του καθήκοντος του θεσμικού οργάνου να προστατεύει ιδιαίτερα συμφέροντα, όπως η ιδιωτική ζωή και η ακεραιότητα του ατόμου ή η ικανότητα λήψης αποφάσεων του θεσμικού οργάνου. Δεδομένου ότι η διαφάνεια και η προσπελασιμότητα των νομοθετικών εγγράφων έχει βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια, κυρίως χάρη στη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του δημόσιου μητρώου εγγράφων του Κοινοβουλίου, το 2016 επιβεβαιώθηκε η τάση των αιτούντων να εστιάζουν στην πρόσβαση του κοινού περισσότερο σε διοικητικά έγγραφα παρά σε νομοθετικά. Η τάση αυτή οδηγεί συχνά το Κοινοβούλιο σε αχαρτογράφητα εδάφη. Κάθε φορά που οι αιτούντες ζητούν πρόσβαση σε κατηγορίες εγγράφων που δεν έχουν δημοσιοποιηθεί προηγουμένως, ανακύπτουν νέες προκλήσεις και νομικά ζητήματα.

Ωστόσο, σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία του Κοινοβουλίου, τα τελευταία έτη, και ιδίως το 2016, το ποσοστό των επιβεβαιωτικών αιτήσεων είναι εξαιρετικά χαμηλό. Αυτό συντείνει στη διαπίστωση ότι οι αιτούντες που ζητούν πρόσβαση στα έγγραφα είναι γενικά ικανοποιημένοι με τις απαντήσεις του Κοινοβουλίου στις αιτήσεις τους, ακόμη και όταν η πρόσβαση σε ένα έγγραφο απορρίπτεται με βάση μία από τις εξαιρέσεις στο δικαίωμα πρόσβασης που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1049/2001. Σε γενικές γραμμές, η αξιολόγηση των διευθετήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί προκειμένου το κοινό να έχει πρόσβαση στα έγγραφα του Κοινοβουλίου, καταδεικνύει ότι το θεσμικό